

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

Część I. Etapy rozwoju socjalistycznego konstytucjonalizmu

Rozdział 1. Konstytucje europejskich państw socjalistycznych	19
1. Pierwsze konstytucje sowieckie	19
2. Konstytucja ZSRS z 5 grudnia 1936 r.	24
3. Recepja konstytucji ZSRS z 1936 r. w europejskim konstytucjonalizmie socjalistycznym	28
4. Nowa generacja konstytucji europejskich państw socjalistycznych	34
5. Konstytucja ZSRS z 7 października 1977 r.	55
6. Konstytucje europejskich państw socjalistycznych	61

Część II. Prolegomena zmiany Konstytucji PRL

Rozdział 2. Kryzys lat 1968–1970/1971	65
1. Marzec 1968 r.: niemożność wyjścia poza socjalizm	65
2. Grudzień 1970/styczeń 1971 r.: częściowe wyjście poza socjalizm	72
3. Kryzys lat 1968–1970/1971	79
Rozdział 3. W kierunku nowelizacji Konstytucji PRL	81
1. Konstytucyjne stanowisko PZPR	81
2. Nauka prawa w sprawie uchwalenia nowej konstytucji	87
3. Problem sądownictwa konstytucyjnego	90
4. Inne postulaty ustrojowe	93
5. W kierunku nowelizacji Konstytucji PRL	97
Rozdział 4. Zmiana kształtu systemu zarządzania lokalnego	99
1. Propozycja reformy systemu rad narodowych	100
2. Powrót do gmin	101
3. Dwuszczeblowy podział terytorialny państwa	104
4. Terenowe organy administracji państwowej	106
5. Próba zniesienia dualizmu partia–państwo	110
6. Reforma prawa wyborczego do rad narodowych	111
7. Wspólna ordynacja wyborcza do Sejmu PRL i rad narodowych	114
8. Zmiana kształtu systemu zarządzania lokalnego	116

Część III. Nowelizacja z 10 lutego 1976 r. Konstytucji PRL

Rozdział 5. Przygotowanie i uchwalenie noweli konstytucyjnej z 10 lutego 1976 r.	121
1. Zadanie Sejmu PRL VI kadencji	121
2. W gremiach partyjnych o zmianie Konstytucji PRL	122
3. Stanowisko VII zjazdu PZPR	127
4. Komisja Nadzwyczajna do przygotowania projektu ustawy o zmianie Konstytucji PRL	129
5. Posiedzenie Sejmu PRL	136
6. Przygotowanie i uchwalenie noweli konstytucyjnej z 10 lutego 1976 r.	138

Rozdział 6. Nowelizacja z 10 lutego 1976 r. Konstytucji PRL	140
1. PRL jako państwo socjalistyczne	141
2. Konstytucjonalizacja ustrojowej roli PZPR	145
3. Cele polityki zagranicznej PRL	149
4. Nowa pozycja Rady Ministrów i jej prezesa	151
5. Drugoplanowa rola Sejmu PRL	155
6. Substytut demokracji bezpośredniej	156
7. Czuwanie przez Radę Państwa nad zgodnością prawa z konstytucją	157
8. Wzmocnienie niezawisłości sędziowskiej	160
9. Konstytucjonalizacja nowego systemu zarządzania lokalnego	161
10. Prawa i wolności obywatelskie	163
11. Nowelizacja z 10 lutego 1976 r. Konstytucji PRL	165

Rozdział 7. Próba powrotu do praprojektu Konstytucji PRL?	167
1. Przygotowanie projektu Konstytucji PRL	167
2. Praprojekt Konstytucji PRL a nowela konstytucyjna z 1976 r.	172
3. Próba powrotu do praprojektu Konstytucji PRL?	179

Część IV. Nowelizacja z 10 lutego 1976 r. Konstytucji PRL a konstytucje europejskich państw socjalistycznych

Rozdział 8. Znowelizowana 10 lutego 1976 r. Konstytucja PRL a konstytucje europejskich państw socjalistycznych	183
1. Konstytucja PRL a konstytucja ZSRS z 1936 r.	183
2. Państwo socjalistyczne	184
3. Konstytucjonalizacja ustrojowej roli partii komunistycznej	187
4. Określenie celów polityki zagranicznej	189
5. Struktura aparatu państwowego	193
6. Socjalistyczna praworządność	195

7. System zarządzania lokalnego.....	201
8. Prawa i wolności obywatelskie.....	202
9. Regulacja stanu nadzwyczajnego i stanu wojny	205
10. Znoszenie dualizmu partia–państwo.....	208
11. Zwrot w kierunku konstytucjonalizmu?	211
12. Znowelizowana 10 lutego 1976 r. Konstytucja PRL a konstytucje państw socjalistycznych.....	212
Rozdział 9. Konstytucja normatywna, nominalna a semantyczna	214
 Część V. Kościół i opozycja polityczna wobec noweli konstytucyjnej	
Rozdział 10. Protesty w sprawie nowelizacji Konstytucji PRL	225
1. Dyskusja publiczna w sprawie przyjęcia Konstytucji PRL.....	225
2. Protesty w sprawie nowelizacji Konstytucji PRL.....	227
3. Znaczenie protestów w sprawie nowelizacji Konstytucji PRL.....	233
Rozdział 11. Kościół wobec nowelizacji Konstytucji PRL	234
1. VII zjazd PZPR	234
2. Komisja Nadzwyczajna do przygotowania projektu ustawy o zmianie Konstytucji PRL	236
3. Kazania świętokrzyskie	237
4. Znowu Komisja Nadzwyczajna.....	239
5. Kościół wobec PRL.....	240
6. Efekty udziału Kościoła w kampanii konstytucyjnej	242
7. Kościół wobec nowelizacji Konstytucji PRL.....	244
Rozdział 12. Ustrojowe programy opozycji politycznej	246
1. Nowa wersja państwowego socjalizmu	246
2. Socjalizm samorządowy	250
3. Reforma ustroju PRL.....	253
4. Ustrojowe programy opozycji politycznej.....	257

Część VI. Uzupełnienia i zmiany znowelizowanej 10 lutego 1976 r. Konstytucji PRL

Rozdział 13. Nowe elementy ustrojowe.....	261
1. Jeszcze o prezydencie PRL.....	261
2. Możliwość inwestowania kapitału zagranicznego w PRL	262
3. Naczelny Sąd Administracyjny	264
4. Nowe elementy ustrojowe	268

Rozdział 14. Porozumienie gdańskie z 31 sierpnia 1980 r. a nowela z 10 lutego 1976 r. Konstytucji PRL	270
1. Strajki i porozumienia sierpniowo-wrzesniowe 1980 r.	270
2. Strony porozumień sierpniowo-wrzesniowych 1980 r.	271
3. Wzajemne uznanie stron	273
4. Ustrojowe postulaty gdańskiego MKS i treść porozumienia gdańskiego	275
5. Zmieniająca ratyfikacja noweli konstytucyjnej z 10 lutego 1976 r.	279
6. Porozumienie gdańskie z 31 sierpnia 1980 r. a nowela z 10 lutego 1976 r. Konstytucji PRL	282

Rozdział 15. Zmienianie ustroju PRL w latach 1980–1981	284
1. Pierwsze propozycje zmian ustrojowych.....	284
2. Nowela konstytucyjna z 8 października 1980 r.	285
3. Zmienianie ustroju PRL na podstawie regulaminu Sejmu	288
4. Kolejne propozycje zmian ustrojowych.....	290
5. Negocjacyjny tryb ustawodawczy.....	292
6. Samorząd załogi przedsiębiorstwa państwowego.....	296
7. Zmienianie ustroju PRL w latach 1980–1981	299

Część VII. Od porozumienia gdańskiego do wprowadzenia stanu wojennego z 12/13 grudnia 1981 r.

Rozdział 16. XII Kongres SD, IX Zjazd PZPR i I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” o ustroju PRL	303
1. XII Kongres Stronnictwa Demokratycznego	303
2. IX Nadzwyczajny Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej	305
3. Uchwała programowa I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”	308
4. Samorządna Rzeczpospolita: reforma ustroju PRL czy walka o nowy ustrój?	314
5. XII Kongres SD, IX Zjazd PZPR i I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” o ustroju PRL.....	316

Rozdział 17. Ustrojowe skutki wprowadzenia stanu wojennego z 12/13 grudnia 1981 r.	318
1. Powstrzymanie demokratyzacji ustroju PRL	318
2. Dokończenie zmian ustrojowopolitycznych z pierwszej połowy „długiej dekady lat siedemdziesiątych”	321
3. Ustrojowe skutki wprowadzenia stanu wojennego z 12/13 grudnia 1981 r.	325

Zakończenie	327
Bibliografia	335
Indeks osób	361